

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Ammanswal

Opdrachtgever: [REDACTED]

projectnummer: P000853

Onderwerp: Beknopte natuurtoets Ammanswal

Datum: 14-01-2022

AANLEIDING

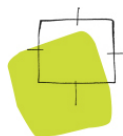
In het kader van de verplaatsing van het agrarisch bouwvlak van een fruitteeltbedrijf aan de Gere straat te Heesselt naar de Ammanswal te Waardenburg wordt een Ruimtelijke Onderbouwing opgesteld. In het kader van het voornemen is in 2016 al ecologisch onderzoek uitgevoerd door Van den Bijtel ecologisch onderzoek. In dit onderzoek is het voornemen getoetst aan de Flora- en faunawet, de destijds geldende natuurwetgeving. Per 1 januari 2017 is echter de Wet natuurbescherming in werking getreden, waardoor het recente onderzoek van Van den Bijtel ecologisch onderzoek geactualiseerd dient te worden. Daarom is in augustus 2017 een bureau-inventarisatie uitgevoerd om het onderzoek van Van den Bijtel te actualiseren. Inmiddels is dit onderzoek uit 2016 en 2017 al meer dan 3 jaar geleden uitgevoerd, zodat de onderzoeken verouderd zijn. Daarom is een voorliggende notitie opnieuw een actualisatie van deze onderzoeken uitgevoerd. De actualisatie is uitgevoerd op basis van 15 recente foto's van 30 november 2021 die zijn aangeleverd door de opdrachtgever en die alle zijden van het projectgebied laten zien. Er is gekozen voor een bureau-inventarisatie omdat het in dit geval gaat om een project in een laagstamfruitboomgaard waarbij geen watergangen, bebouwing of grotere bomen betrokken zijn en omdat het gaat om een actualisatie van de eerdere onderzoeken.

De notitie gaat zowel in op de soortenbescherming van de Wnb als op de gebiedsbescherming van de Wnb en het provinciaal natuurbeleid. Ten behoeve van de actualisatie is de Nationale Database Flora en Fauna¹ (© NDFF 14 januari 2022 11:01:15) geraadpleegd.

PROJECTGEBIED EN PLANNEN

De laagstamfruitboomgaard heeft een grootte van circa 8 hectare en ligt respectievelijk ten noorden en westen van de wegen Ammanswal en Slimweistraat ten westen van de bebouwde kom van Waardenburg (zie figuur 1). Aan de westzijde wordt het projectgebied begrenst door de Oude Culemborgse vaart, terwijl ten noorden van het projectgebied open agrarisch gebied ligt. Het project bestaat uit

¹ Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens: de Gegevensautoriteit Natuur heeft vastgesteld dat ze kloppen. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

de verplaatsing van een agrarisch bouwvlak dat is gelegen aan de Gerestraat te Heesselt (kadastraal bekend gemeente Varik, sectie E, nr. 110 en 111) naar het projectgebied. De grootte van dit vigerende bouwvlak is hetzelfde als het beoogde nieuwe bouwvlak in het projectgebied. In 2016 was het projectgebied al gereedgemaakt voor de aanplant van een laagstamboomgaard en inmiddels is in het projectgebied een jonge laagstamfruitboomgaard aanwezig. Daarvoor bestond het perceel uit grasland. Een deel de laagstamfruitboomgaard zal worden omgevormd tot agrarisch bouwvlak (globaal begrensd in figuur 1). Daarbij worden ter plaatse van het bouwvlak de laagstamfruitbomen verwijderd en grond vergraven.

Figuur 1. Begrenzing van de laagstamfruitboomgaard (groen) met globaal weergegeven de ligging van het bouwvlak (rood). Bron kaartondergrond: Google Maps).

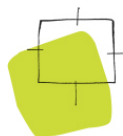

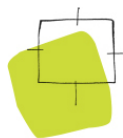
Foto 1-4. Impressie van het projectgebied op 30 november 2021. Linksboven oostrand van het perceel met de ontsluiting van het perceel naar het beoogde bouwvlak, rechtsboven projectgebied gezien vanaf sloot langs Ammanswal met rechts op de foto het beoogde bouwvlak, linksonder westrand van de boomgaard langs de Oude Culemborgsche Vaart, rechtsonder Ammanswal met daarachter het bouwvlak in de laagstamfruitboomgaard.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreft:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatstgenoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op die lijst geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (© NDFF 14 januari 2022 11:01:15) blijkt dat binnen een straal van circa een kilometer rond het projectgebied verschillende beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat met name om vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen en daarnaast om enkele zoogdieren en amfibieën en één vissoort (grote modderkruiper). De relevante soort(groep)en die uit de omgeving bekend zijn worden in onderstaande tekst besproken.

Tijdens het onderzoek in 2016 zijn plantensoorten aangetroffen die duiden op matig voedselrijke tot voedselrijke omstandigheden. Met de invoering van de Wet natuurbescherming zijn een aantal plantensoorten nieuw beschermd, die echter veelal zijn aangewezen op voedselarme omstandigheden, zoals die in natuurgebieden optreden. Bovendien kennen de meeste nieuw beschermde plantensoorten een beperkte tot zeer beperkte verspreiding. Beschermde plantensoorten zijn dan ook niet bekend uit de omgeving van het projectgebied (NDFF). Gelet op de inrichting als jonge laagstamfruitboomgaard en de voedselrijkdom van de gronden zijn geen beschermde plantensoorten te verwachten. De conclusie uit het onderzoek in 2016 dat in het grasland geen beschermde plantensoorten te verwachten zijn geldt ook actueel nog.

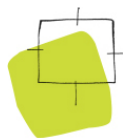
In het projectgebied zijn geen oudere bomen of bebouwing aanwezig met voor vleermuizen geschikte ruimtes. Vleermuisverblijfplaatsen kunnen worden uitgesloten. De laagstamfruitboomgaard vormt ook geen hoogwaardig foerageergebied voor vleermuizen. Hooguit zijn enkele soorten in lage aantallen foeragerend te verwachten die in relatief open gebieden kunnen foerageren, zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Binnen het beoogde bouwvlak zijn geen bredere watergangen of boemenrijen aanwezig die kunnen dienen als belangrijke vliegroute voor vleermuizen.

Uit de omgeving van het projectgebied is één niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoort bekend, namelijk bever. Voor bever ontbreekt geschikt leefgebied in de laagstamfruitboomgaard ter plaatse van het bouwvlak.

Voor de overige uit de omgeving bekende (NDFF) en in het projectgebied te verwachten algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals haas en egel, geldt in de provincie Gelderland ook na invoering van de Wet natuurbescherming een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Door het ontbreken van bebouwing en bomen zijn nesten van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen uitgesloten. Wel kan het projectgebied een klein onderdeel vormen van het foerageer-

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens: de Gegevensautoriteit Natuur heeft vastgesteld dat ze kloppen. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

gebied van de uit de omgeving bekende soorten buizerd en kerkuil (NDFF). Voor beide soorten geldt dat het bouwvlak dusdanig klein is, dat het hooguit gaat om een zeer klein onderdeel van het foerageergebied.

Het is niet uitgesloten dat in de laagstamfruitboomgaard enkele algemene vogels tot broeden komen, zoals merel en winterkoning. Aan de slootoevers kan een soort als wilde eend tot broeden komen. De nesten van deze soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

Voor de uit de omgeving bekende niet-vrijgestelde amfibieënsoorten heikikker en poelkikker (NDFF) ontbreekt geschikt voortplantings- en landbiotoop binnen het projectgebied. Deze soorten zijn aangewezen op wateren met een goed ontwikkelde water en oevervegetatie. Het is niet uitgesloten dat enkele minder kritische algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker (NDFF), zich voortplanten in de sloten om het projectgebied. Voor lage aantallen van deze soorten kan het projectgebied landbiotoop vormen. Voor deze algemene amfibieën geldt ook onder de Wnb een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

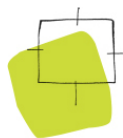
Door het ontbreken van watergangen ter plaatse van het bouwvlak kan de aanwezigheid van de beschermde vissoort grote modderkruiper uitgesloten worden. De laagstamfruitboomgaard vormt ook geen geschikt biotoop voor beschermde ongewervelden en reptielen die ook niet bekend zijn uit de omgeving van het projectgebied (NDFF).

TOETSING

Voor enkele vleermuizen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger) en vogels met jaarrond beschermde nesten (kerkuil en buizerd) kan het bouwvlak een zeer klein onderdeel vormen van het foerageergebied. Een groot deel van de laagstamfruitboomgaard op het perceel blijft behouden bij uitvoering van het plan en bovendien is in de omgeving van het projectgebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig voor deze soorten. Negatieve effecten op vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien aanlegwerkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; in het kader van de Wet natuurbescherming is van belang of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt echter dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

De te verwachten algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Gelderland.

Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Op beschermde soorten van andere soortgroepen zijn geen negatieve effecten te verwachten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig projectgebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en provinciale verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is ook de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld, te weten Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

GELDERS NATUURNETWERK

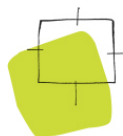
Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbesluit. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. In de provincie Gelderland wordt het NNN Gelders Natuurnetwerk (GNN) genoemd. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het GNN is door de provincie Gelderland uitgewerkt in de Omgevingsvisie Gelderland en de Omgevingsverordening Gelderland (provinciaal ruimtelijk natuurbesluit).

GROENE ONTWIKKELINGSZONE

Vanuit de Omgevingsverordening Gelderland worden behalve de GNN-gebieden ook gebieden aangewezen als Groene Ontwikkelingszone. In gebieden die zijn aangewezen als Groene Ontwikkelingszone worden onder voorwaarden ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt, mits die leiden tot versterking van de kernkwaliteiten van het gebied.

INVENTARISATIE

De gronden van het projectgebied maken geen onderdeel uit van in het kader van de Wnb of de Omgevingsverordening Gelderland beschermde natuurgebieden. Het meest nabij gelegen in het kader

van de Wet natuurbescherming beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied Rijntakken op ruim 1 kilometer ten oosten van het projectgebied.

De dichtstbijzijnde gebieden die zijn aangewezen als GNN liggen op circa 1 kilometer ten noorden en zuidoosten van het projectgebied. Gronden die zijn aangewezen als Groene Ontwikkelingszone en liggen eveneens op ongeveer 1 kilometer ten zuidoosten van het projectgebied.

TOETSING

Gezien de terreinomstandigheden, de ligging van het projectgebied op grote afstand van Natura 2000-gebieden en de aard van de ontwikkeling, kunnen de meeste negatieve effecten op beschermde natuurgebieden in het kader van de Wnb op voorhand worden uitgesloten. Alleen effecten door stikstofdepositie kunnen in theorie over dergelijke afstanden optreden. Daarom is voor dit plan een stikstofberekening uitgevoerd met het programma Aeries Calculator (Stikstofberekening Ammanswal Waardenburg; BugelHajema Adviseurs). Hieruit komt naar voren dat het verplaatsen van het bouwvlak naar de Ammanswal niet leidt tot een toename van stikstofdepositie in stikstofgevoelige delen van Natura 2000-gebieden. Een negatief effect op de instandhoudingsdoelen door stikstofdepositie kan dan ook uitgesloten worden.

De beoogde ontwikkelingen vinden plaats op ruime afstand van het GNN en de Groene Ontwikkelingszone, waardoor hierop eveneens geen negatieve effecten aan de orde zijn. Het project is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijke natuurbeleid.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

Fruitboomgaarden behoren niet tot in het kader van de Wnb beschermde houtopstanden. In het projectgebied zijn dan ook geen beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Gelderland is niet nodig.

Conclusie

Voor dit plan zijn foto's van 30 november 2021 beoordeeld en zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het de recente foto's, de eerder uitgevoerde ecologische inventarisatie en de verspreidingsgegevens, is een voldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied verkregen om de toetsing aan de Wnb op te baseren. Uit deze toetsing komt naar voren dat het plan niet zal leiden tot negatieve effecten op be-

schermde soorten, mits bij de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedenbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Omgevingsverordening Gelderland. Het plan leidt ook niet tot negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde houtopstanden.

Deze conclusies komen overeen met de conclusies van het onderzoek van Van den Bijtel ecologisch onderzoek uit 2016 en van de actualisatie van BügelHajema Adviseurs uit 2017.